

**Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul
Superior al Magistraturii**

H O T Ă R Ă R E

28 ianuarie 2023
nr. 15/1

mun. Chișinău

Completul de Examinare a Contestațiilor nr. 2 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componență:

Președinte
Membrii

Igor Mânăscuță
Iurie Cotruță
Angela Otean

examinând contestația cet. Tanasova Lucia împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 1286s-1348p/m (*conexat cu nr. 1104s-1451p/m*) din 28 noiembrie 2022, emise pe marginea sesizărilor depuse la 17 octombrie 2022 și 14 noiembrie 2022 asupra acțiunilor judecătorului Vameș Natalia de la Judecătoria Edineț (sediul Ocnița),

C O N S T A T Ă :

Argumentele sesizării

La 17 octombrie 2022 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea depusă de către Tanasova Lucia, reprezentant al cet. Coșulean Iulia, privind tragerea la răspunderea disciplinară a judecătorului Vameș Natalia din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, înregistrată cu nr.1026s-1348p/m, care la 19 octombrie 2022 a fost repartizată pentru examinare inspectorului-judecător Mariana Martalog.

La 14 noiembrie 2022, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit încă o sesizare din numele cet. Tanasova Lucia, remisă după competență de către Aparatul Președintelui Republicii Moldova, care la 15 noiembrie 2022 a fost repartizată pentru examinare inspectorului-judecător Mariana Martalog.

În conformitate cu art.19 alin.(3) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, prin încheierea inspectorului-judecător Mariana Martalog din 15 noiembrie 2022, s-a dispus conexarea într-o singură procedură a sesizărilor parvenite din numele Tanasova Lucia, cu nr.1026s-1348p/m și nr.1104s-1451p/m, cu atribuirea numărului unic de evidență nr.1026s-1348p/m.

În redare succintă, Tanasova Lucia exprimă o nemulțumire cu modul în care sunt examinate de către judecătorul Natalia Vameș de la Judecătoria Edineț, sediul Ocnița, dosarele civile nr.2p/s-37/21, nr.2rh-2/21 și nr.2-183/2022, în care mama sa, Coșulean Iulia, are calitate de participant la proces și totodată, cu actele judecătorești emise în acestea cauze.

Autorul susține că, la judecarea cauzelor din speță magistratul vizat a admis un șir de încălcări a normelor procedural-civile (*cu referire la art.26, art.119, art.130, art.177, art.185, art.285 din Codul de procedură civilă*), prin ce i-a încălcat cet. Coșulean Iulia, care este succesor legal al defunctului Ostavciuc Gheorghe, dreptul la apărare și i-a îngreunat accesul liber la justiție.

Cet.Tanasova Lucia susține că judecătorul Natalia Vameș a manifestat o atitudine părtinitoare față de interesul pretinsului moștenitor legal, Bolboșenco Valentin, care prin acțiuni ilegale și acte false, a înlăturat ceilalți moștenitori de la averea succesorală rămasă după decesul soților Ostavciuc Gheorghe și Ostavciuc Anastasia.

Poziția Inspecției Judiciare

În conformitate cu prevederile art.23 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, verificarea sesizării reprezintă etapa în cadrul căreia se stabilesc faptele imputate judecătorului și consecințele acestora, circumstanțele în care au fost comise,

precum și orice alte date concludente din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare. Verificarea sesizării se efectuează de către inspectorii judecătorești în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data înregistrării sesizării. Termenul de verificare a sesizării poate fi prelungit de inspectorul principal cu cel mult 15 zile, la cererea inspectorului-judecător care verifică sesizarea, dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului.

Sesizarea a fost examinată sub aspectul existenței sau inexistenței temeiurilor de abateri disciplinare în acțiunile judecătorului Vameș Natalia din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița.

Art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor enumeră în mod exhaustiv faptele/acțiunile, care pot constitui temei de abateri disciplinare în privința judecătorilor.

Autorul sesizării nu face referință la temeiurile specificate la alin.(1) al art.4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014.

Verificând argumentele expuse în sesizare, prin prisma normelor legale aplicabile, consider necesar de a respinge sesizarea ca fiind vădit neîntemeiată.

Astfel, reieșind din materialul probator acumulat și datelor din Programul integrat de gestionare a dosarelor (PIGD) în coroborare cu opinia scrisă a judecătorului Natalia Vameș, s-au constatat următoarele circumstanțe.

La 06 octombrie 2021 petiționarul Bolboșenco Valentin prin intermediul reprezentantului său, avocatul Raducan Irina, a depus cerere la Judecătoria Edineț, sediul Ocnița, prin care a solicitat: Constatarea faptului cu valoare juridică precum că, Pocaznoi Anastasia s-a născut în anul 1911 în s. Mihălășeni, județul Hotin în familia lui Pocaznoi Ion și Maria și este mătușa lui Bolboșenco Valentin.

Potrivit Fișei de repartizare a cererii, la 06 octombrie 2021 la Judecătoria Edineț, sediul Ocnița a fost înregistrată cauza civilă cu nr.2p/s-37/2021 (2-21148396-28-2p/s-06102021), care în aceeași zi s-a repartizat judecătorului Natalia Vameș în mod automat-aleatoriu.

Prin hotărârea nr.2p/s-37/2021 din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, cererea depusă de Bolboșenco Valentin, persoana interesată Primăria s. Mihălășeni, raionul Ocnița, privind constatarea faptului care are valoare juridică, a fost admisă integral.

La 22 decembrie 2021 Coșulean Iulia a înaintat în instanța de judecată o cerere de revizuire a hotărârii judecătorești Edineț, sediul Ocnița nr.2p/s-37/2021 din 25 octombrie 2021, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea hotărârii cu reexaminarea în fond a cererii lui Bolboșenco Valentin în procedură generală.

Potrivit Fișei de repartizare a dosarului, la 23 decembrie 2021 cererea de revizuire a fost înregistrată cu nr.2rh-2/21 (2-21148396-28-2rh-23122021) și în aceeași zi s-a repartizat judecătorului Natalia Vameș în mod automat-aleatoriu.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița nr.2rh-2/21 din 18 aprilie 2022, a fost respinsă revizuirea hotărârii judecătorești Edineț, sediul Ocnița din 25 octombrie 2021 solicitată de Iuliei Coșulean, ca fiind inadmisibilă.

La 03 mai 2022 reprezentantul Iuliei Coșulean, avocatul Ion Rusu, a declarat recurs asupra încheierii din 18 aprilie 2021, solicitând casarea integrală acestei, admiterea revizuirii și casarea hotărârii judecătorești Edineț, sediul Ocnița din 25 octombrie 2021, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de fond în ordine generală.

Prin decizia nr.2r-158/22 (2-21148396-03-2r-13052022) din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, recursul a fost, s-a casat integral încheierea recurată și s-a pronunțat o soluție nouă, prin care s-a admis cererea de revizuire înaintată de către Iulia Coșulean a hotărârii din 25 octombrie 2021, emisă în cadrul cauzei civile la cererea petiționarului Valentin Bolboșenco, persoană interesată Primăria s. Mihălășeni, r-l Ocnița privind constatarea faptului care are valoare juridică, cu remiterea pricinii spre rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Potrivit Fișei de repartizare a dosarului, cauza supusă rejudecării la 22 iulie 2022 a fost înregistrată cu nr.2rh-1/2022 (2-21148396-28-2rh-22072022), iar pe data de 29 iulie 2022 a fost repartizată judecătorului Dan Dolghieri în mod automat-aleatoriu.

Prin încheierea Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța nr.2rh-1/2022 din 04 august 2022, s-a dispus primirea spre examinare a cererii, convocându-se părțile în ședință de judecată pentru data de 13 octombrie 2022, ora 11.00. Totodată, instanța a dispus aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, solicitate de avocatul Ion Rusu în interesul lui Coșulean Iulia.

La 08 august 2022 avocatul Ababei Lilia în interesele lui Valentin Bolboșenco a declarat recurs împotriva încheierii instanței de fond din 04 august 2022, solicitând admiterea recursului, casarea acestei, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin decizia nr.2r-262/2022 din 26 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, recursul declarat a fost admis, s-a casat integral încheierea Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța din 04 august 2022, cu emiterea unei noi încheieri conform căreia s-a respins ca fiind nefondată cererea privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Ulterior, prin încheierea nr.2rh-11/22 din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de avocatul Ion Rusu în interesele lui Coșulean Iulia împotriva deciziei instanței de recurs nr.2r-262/2022 din 26 septembrie 2022, adoptată la recursul declarat de avocatul Ababei Lilia în interesele lui Valentin Bolboșenco împotriva încheierii Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța din 04 august 2021, în cadrul cauzei civile la cererea petiționarului Valentin Bolboșenco, reprezentat de avocatul Irina Raducan privind constatarea faptului care are valoare juridică. Încheierea cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile de la comunicare prin intermediul Curții de Apel Bălți.

Din datele PIGD se atestă că, actualmente dosarul civil nr.2rh-1/2022 la cererea petiționarului Valentin Bolboșenco privind constatarea faptului care are valoare juridică este înregistrat cu statut de "Examinare", nefiind astfel, adoptat careva act judecătoresc definitiv și irevocabil.

Cu referire la dosarul nr.2-183/2022 s-a stabilit că, la 22 februarie 2022 în instanța de judecată a parvenit cererea de chemare în judecată înaintată de către Coșulean Iulia împotriva lui Bolboșenco Valentin, notarul public Moscalu Elena, intervenient accesoriu notarul public Gîrtoapan Valentina, privind declararea nulității absolute a Testamentului din 05 noiembrie 2020.

Potrivit Fișei de repartizare a cererii, la 22 februarie 2022 la Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța a fost înregistrată cauza civilă cu nr.2-183/2022 (2-22025814-28-2-22022022-1), care și în aceeași zi s-a repartizat judecătorului Natalia Vameș în mod automat-aleatoriu.

Prin încheierea judecătorului Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța, Natalia Vameș din 25 februarie 2022, cauza civilă menționată, a fost primită în procedură.

În cadrul ședinței de judecată din 04 octombrie 2022, avocatul Ion Rusu a înaintat propunerea de recuzare a judecătorului Natalia Vameș, pe motivul unor îndoieli în obiectivitatea și nepărtinirea judecătorului în soluționarea justă a cauzei, manifestat prin faptul că, judecătorul a respins demersul său de reclamare a probelor.

Potrivit Fișei de repartizare a cererii de recuzare, propunerea de recuzare a magistratului vizat a fost repartizată în mod automat-aleatoriu spre examinare judecătorului Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța, Dan Dolghieri.

Prin încheierea Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța nr.2-183/2022 din 05 octombrie 2022, s-a respins propunerea de recuzare a judecătorului Natalia Vameș de la judecarea cauzei civile nr.2-183/2022, cu aplicarea avocatului Rusu Ion amenzii în mărime de 50 u.c., or, depunând trei cereri de recuzare a aceluiași judecător, bazate pe aceleași temeuri (din 13.05.2022 și din 20.06.2022, care au fost respinse prin încheierile din data de 17.05.2022 și din 22.06.2022), reprezentantul reclamantei s-a folosit cu rea-credință de drepturile procedurale, tergiversând examinarea cauzei.

În continuare, la etapa de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare reprezentantul reclamantei Coșulean Iulia, avocatul Rusu Ion, a înaintat un demers prin care a solicitat dispunerea efectuării expertizei grafoscopice asupra semnăturii din Testamentul înregistrat de către notarul Elena Moscalu la 05 noiembrie 2020 sub nr.1-56.

Prin încheierea instanței nr.2-183/2022 din 28 noiembrie 2022, s-a dispus admiterea demersului privind dispunerea efectuării expertizei judiciare solicitate, cu obligarea notarului

Elena Moscalu să prezinte originalul testamentului alăturat la materialele dosarului notarial. Concomitent, instanța a dispus suspendarea pricinii civile până la finalizarea expertizei.

Potrivit prevederilor art.114 și art.115 din Constituția Republicii Moldova și art.15 din Legea nr. 514 din 06.07.1995 cu privire la organizarea judecătorească, justiția se desfășoară în numele legii numai de instanțele judecătorești - prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

Temeinicia și legalitatea hotărârilor judecătorești se verifică în cadrul examinării apelului sau recursului în condițiile legii.

Or, potrivit pct.7.3 din hotărârea Curții Constituționale nr.28 din 14 decembrie 2010, controlul legalității și temeiniciei actului judecătoresc poate fi exercitat numai de către instanțele de apel și recurs, în conformitate cu procedurile jurisdicționale.

Prin urmare, Inspecția Judiciară, ca organ specializat al Consiliului Superior al Magistraturii, intervine la examinarea sesizării doar în limitele competenței ce îi revine, fără a interveni în procesul de desfășurare a justiției și fără a-și aroga atribuțiile organului de desfășurare a justiției. Suplimentar, Inspecția Judiciară nu este în drept să se implice în activitatea altor instituții, inclusiv în examinarea cauzelor de către instanțele judecătorești, imixtiunile fiind inadmisibile.

Respectiv, ținând cont de faptul că, actele judecătorești emise în cauzele nominalizate de către instanța de fond sunt cu drept de contestare (apel/recurs), acestea vor fi supuse controlului jurisdicțional de către instanțele ierarhic superioare.

Astfel, instanța ierarhic superioară este competentă de a stabili dacă au fost sau nu, la adoptarea actelor judecătorești contestate, încălcate drepturile participanților la proces, inclusiv la apărare și la un proces echitabil.

Suplimentar este de menționat că, autorul sesizării nu face o apreciere clară, care din acțiunile pretinse ilegale ale judecătorului vizat ar constitui o abatere disciplinară, iar în conținutul sesizării faptele sunt expuse fără careva suport probator.

În conformitate cu prevederile art.20 alin.(2) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sînt invocate fapte care nu fac referință la abaterile prevăzute de art.4, căreia i-a expirat termenul de prescripție prevăzut la art.5 sau care este declarată repetat, fără a aduce noi probe.

De asemenea, din lipsa unui probatoriu se resping ca neîntemeiate și acuzațiile în adresa judecătorului Natalia Vameș cu privire la imparțialitatea acestuia la judecarea pricinilor civile menționate supra.

Prin urmare, argumentele cet. Tanasova Lucia, preferindu-se preponderent la calificativele raportate magistratului vizat în sesizare și nu la probatoriul abaterii disciplinare, nu pot fi reținute ca date pertinente abaterii. Or, chiar și abaterea disciplinară imputată judecătorului care a examinat sau examinează în continuare dosare cu participarea cet. Iulia Coșulean, nu poate fi bazată pe presupuneri. Subsecvent, abaterea disciplinară, nefiind o categorie abstractă și iluzorie, prezintă elemente constitutive distincte, probatoriul acestora fiind pus prin lege în sarcina autorului sesizării.

Rezumând cele expuse și în corespundere cu prevederile art.23 alin.(1¹) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Inspecția judiciară constată că, acțiunile judecătorului Natalia Vameș din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, nu întrunesc elementele constitutive ale abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, motiv din care, sesizarea se respinge ca vădit neîntemeiată.

Argumentele contestației

Nefiind de acord cu decizia Inspecției Judiciare nr. 1286s-1348p/m (*conexat cu nr. 1104s-1451p/m*) din 28 noiembrie 2022, emise pe marginea sesizărilor depuse la 17 octombrie 2022 și 14 noiembrie 2022 asupra acțiunilor judecătorului Vameș Natalia de la Judecătoria Edineț (sediul Ocnița), cet. Tanasova Lucia a depus contestație.

Aprecierea Completului de Examinare a Contestațiilor

Potrivit legislației, judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară doar în cazul în care în rezultatul verificărilor argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii abaterii disciplinare de către judecător.

Pentru a reține săvârșirea unei abaterii disciplinare, necesită stabilit dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă în acțiunile judecătorului sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, inclusiv în special latura obiectivă și subiectivă, iar în lipsa unui dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

Potrivit principiilor generale ale dreptului, nimeni în afara instanțelor judecătorești în ordinea și procedura stabilită de lege, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise. Expunerea asupra legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești, se află în competența exclusivă a instanțelor judecătorești ierarhic superioare.

Independența judecătorului impune și condiția protejării lui de orice influențe, amenințări, să beneficieze de libertate profesională în interpretarea legii, în evaluarea faptelor și aprecierea probelor în fiecare caz individual, dar nu în dependență de alți factori, de presiuni, diverse critici, etc.

Tot în acest sens, judecătorul în procesul judecării cauzei trebuie să decidă liber, fără influență, presiune sau amenințare, iar concluziile, opinia care și-o formează la efectuarea justiției nu poate fi cenzurată, decât în ordinea căilor de atac ordinare și/sau extraordinare prevăzute de lege, dar nicidecum nu în cadrul unei verificări disciplinare.

În atare circumstanțe, în rezultatul verificării sesizării s-a constatat că faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterilor disciplinare, motiv ce constituie temei pentru respingerea sesizării ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 18, 27-29 din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Completul de Examinare a Contestațiilor al Colegiului Disciplinar,

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Se respinge ca neîntemeiată contestația cet. Tanasova Lucia împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 1286s-1348p/m (*conexat cu nr. 1104s-1451p/m*) din 28 noiembrie 2022, emise pe marginea sesizărilor depuse la 17 octombrie 2022 și 14 noiembrie 2022 asupra acțiunilor judecătorului Vameș Natalia de la Judecătoria Edineț (sediul Ocnița).

2. Hotărârea este definitivă.

3. Hotărârea se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte /semnătura/

Igor Mânăscuță

Membrii /semnătura/

Iurie Cotruță

/semnătura/

Angela Otean